

УДК 656.132.072:006.063

• © В.В. Журавель, заст. зав. відділу (ДП “ДержавотрансНДІпроект”)

АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ ІЗ СЕРТИФІКАЦІЇ ПОСЛУГ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ АВТОБУСАМИ

Анотація. Розглянуто питання підвищення зацікавленості перевізників щодо проведення добровільної сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту для підвищення рівня безпеки та якості надання цих послуг.

Ключові слова: добровільна сертифікація послуг, перевізники, пасажирський автомобільний транспорт.

Аннотация. Рассмотрен вопрос повышения заинтересованности перевозчиков в проведении добровольной сертификации услуг пассажирского автомобильного транспорта для повышения уровня безопасности и качества оказания этих услуг.

Ключевые слова: добровольная сертификация услуг, перевозчики, пассажирский автомобильный транспорт.

Annotation. In this paper they described the popularization of voluntary certification of passenger motor transport to the increase the level of safety and transport's quality service.

Keywords: voluntarily certification of services, carrier, passenger motor transport.

Вступ

Після внесення зміни № 953 від 29.06.2011 до постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2008р. № 1081 “Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування” щодо нарахування чотирьох балів учаснику конкурсу за наявності сертифіката відповідності послуг з перевезення пасажирів автобусами (далі – сертифікат відповідності послуг), до ДП “ДержавотрансНДІпроект”, як до органу сертифікації продукції та послуг в державній Системі сертифікації УкрСЕПРО надходить дуже багато пропозицій від перевізників та робочих органів конкурсних комітетів щодо доцільності підвищення кількості балів.

Ці пропозиції ґрунтуються на підставі того, що перевізник, який пройшов процедуру добровільної сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту, порівняно з несертифікованим перевізником, несе відповідно більше моральне та фінансове навантаження, пов'язані з підтриманням транспортного процесу пасажирських перевезень на необхідному рівні, передбаченому вимогами транспортного законодавства.

Основна частина

ДП “ДержавотрансНДІпроект” як профільний інститут Мінінфраструктури України постійно здійснює моніторинг змін вимог діючого автотранспортного законодавства. Протягом проведення добровільної процедури сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту інститут активно впроваджує на практиці політику Мінінфраструктури щодо

укрупнення перевізників, підвищення рівня безпеки перевезень пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, рівня якості послуг пасажирського автомобільного транспорту тощо.

Процедура сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту, розроблена ДП “ДержавотрансНДІпроект” охоплює перевірку підприємства-перевізника на спроможність виконувати вимоги щодо забезпечення безпеки людей, захисту їхнього майна та охорони довкілля. Ці послуги регламентуються такими нормативно-правовими актами та нормативними документами:

– Закон України “Про автомобільний транспорт” від 05.04.2001р. № 2344–III;

– Закон України “Про дорожній рух” від 30.06.1993 р. № 3353–XII;

– Закон України “Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 01.07.2004 р. № 1961-IV;

– постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1997 р. № 176 “Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту”;

– постанова Кабінету Міністрів України від 04.07.2001 р. № 756 “Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності”;

– постанова Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 р. № 1081 “Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування”;

– наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 02.07.2010 р. № 427, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 липня 2010 р. за № 562/17857 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України “Про автомобільний транспорт”;

– Положення про робочий час і час відпочинку водіїв автотранспортних засобів, затверджене наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 07.06.2010 р. № 340, зареє-

строване в Міністерстві юстиції України від 14.09.2010 р. за № 811/18106;

– Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затверджене наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 06.06.2000 р. № 124/345, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 18.07.2000р. за № 435/4656);

– Порядок проведення інструктажів та стажування водіїв колісних транспортних засобів, затверджений наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 05.08.2008 № 975,

Таблиця 1

Вимоги до підприємства-перевізника задля отримання сертифіката відповідності послуг

Ч.ч.	Вимога	Критерій
1	2	3
1	Наявність власних автобусів. Перевізник відповідає цій вимозі в разі, якщо визначену кількість власних автобусів підтверджено наявністю реєстраційних талонів транспортних засобів. Тимчасові реєстраційні талони на транспортні засоби до уваги не беруться	Не менше 15 одиниць із сумарною кількістю місць для сидіння пасажирів не менше 300
2	Достатня кількість резервних транспортних засобів	10% для міського, приміського сполучення та 20% для міжміського сполучення
3	Мінімально необхідна кількість водіїв автобусів	Відповідно до вимог “Положення про робочий час і час відпочинку водіїв автотранспортних засобів”
4	Наявність власної або орендованої території задля зберігання автобусів під охороною	Площа території для зберігання автобусів повинна забезпечувати стоянку для всіх зареєстрованих на підприємстві автобусів (на термін не менший, ніж термін дії сертифіката, з моменту надання заявки на сертифікацію послуг)
5	Наявність ліцензійної картки	На кожний автобус
6	Контроль технічного стану автобусів перед виїздом на маршрут	Не менше ніж три працівники, які здійснюють щоденний контроль за технічним станом транспортних засобів за умови, якщо вони перебувають у штаті підприємства та працюють на повну ставку
7	Контроль стану здоров'я водіїв (періодичний, поглиблений) та перед виїздом на маршрут	Не менше ніж два працівники, які проводять щоденний огляд стану здоров'я водіїв за умови, якщо вони перебувають у штаті підприємства та працюють на повну ставку
8	Наявність фахівців з вищою профільною освітою, які за наказом підприємства-перевізника відповідають за безпеку перевезень зі штатною чисельністю підприємства:	
	– до 50 чол. включно	Власник автобусів або один найманий фахівець (можливо за сумісництвом)
	– понад 51 чол.	Один найманий фахівець або служба з безпеки руху
9	Наявність та тяжкість порушень безпеки дорожнього руху, протягом останнього календарного року:	
	– відношення кількості дорожньо-транспортних пригод з вини водія перевізника, в яких є постраждалі, протягом одного року до кількості автобусів	Не більше 0,1
	– відношення кількості порушень, передбачених статтею 130 Кодексу України про адміністративні правопорушення, до кількості водіїв	Не більше 0,05
10	Відсутність протягом року порушень умов договорів (дозволів) на виконання перевезень пасажирів в частині виконання запланованої кількості рейсів	Регулярність виконання рейсів – не нижче ніж 95%

zareєстрований в Міністерстві юстиції України 21 серпня 2008 р. за № 776/15467;

– Порядок перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками, затверджений наказом Міністерства транспорту та зв'язку України 05.08.2008 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 вересня 2008 р. за № 794/15485;

– ДСТУ 3649:2010 Колісні транспортні засоби. Вимоги щодо безпечності технічного стану та методи контролювання.

Тому, згідно з процедурою сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту, підприємству-перевізнику видається сертифікат відповідності послуг тільки за умови можливості виконання ним таких вимог, як наявність власної або орендованої виробничої бази, споруд, обладнання, засобів вимірювальної техніки, земельної ділянки, фахівців відповідної кваліфікації (**табл. 1**). Адже всі ці *вимоги дають змогу підприємству-перевізнику проводити такі види робіт, як:*

– забезпечення умов праці та відпочинку водіїв згідно з вимогами законодавства;

– забезпечення проведення стажування та інструктажу водіїв;

– забезпечення підвищення кваліфікації та професійного рівня водіїв і посадових осіб, які відповідають за безпеку дорожнього руху, експлуатацію та технічний стан ДТЗ;

– забезпечення своєчасного і в повному обсязі проведення робіт з ТО та ремонту ДТЗ згідно з нормативами, встановленими виробниками відповідних ДТЗ;

– виконання підприємством-перевізником вимог щодо обов'язкового страхування на автомобільному транспорті;

– проведення своєчасної перевірки засобів вимірювальної техніки (динамометричного ключа, манометра для перевірки тиску в шинах, лінійки для вимірювання розвалу-сходження коліс, газоаналізатора, димоміра тощо) та, за наявності, атестації випробувального обладнання (вимірювальних стендів тощо), згідно із затвердженим, в установленому порядку, переліком;

– забезпечення водіїв відповідною документацією на перевезення пасажирів.

Перевізник, зацікавлений в отриманні сертифіката відповідності послуг пасажирського автомобільного транспорту, ще на стадії підготовки до процедури сертифікації послуг приводить у відповідність весь свій технологічний процес надання автотранспортних послуг до вимог наведених вище документів.

Після отримання сертифікату відповідності послуг перевізник бере на себе зобов'язання виконувати законодавчі вимоги, на відповідність яким він перевірявся, протягом всього терміну дії сертифіката.

Однак, як свідчить практика, виконання цього технологічного процесу не тільки дає змогу підтримувати безпеку та якість автотранспортних послуг на відповідному рівні, а й несе із собою

певне психологічне навантаження на перевізника та призводить до відповідних фінансових витрат задля підтримання сталого функціонування технологічного процесу впродовж терміну дії сертифікату відповідності послуг.

Не виконання однієї із законодавчих вимог, на відповідність яким перевізник перевірявся, може призвести до анулювання сертифікату, а це своєю чергою призведе до перегляду рішення конкурсного комітету щодо визначення переможця конкурсу.

Висновки

Враховуючи викладене вище, необхідно розглянути можливість внести пропозицію щодо внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2008р. № 1081 “Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування” стосовно зарахування учасника конкурсу, за наявності сертифіката відповідності послуг, більшої кількості балів. Прийняття цих змін дасть змогу додатково зацікавити перевізників брати участь у проведенні добровільної сертифікації послуг пасажирського автомобільного транспорту, що своєю чергою забезпечить однаковий рівень безпеки та якості надання цих послуг для пасажирів автомобільного транспорту.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України “Про автомобільний транспорт” від 05.04.01р. № 2344–III.
2. Закон України “Про дорожній рух” від 30.06.93р. № 3353–XII.
3. Закон України “Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів” від 01.07.04 року № 1961-IV.
4. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту”, від 18.02.1997р. № 176.
5. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження переліку документів, які додаються до заяви про видачу ліцензії для окремого виду господарської діяльності” від 04.07.2001р. № 756.
6. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування”, від 03.12.2008р. № 1081.
7. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 02.07.2010 N 427, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 липня 2010 р. за № 562/17857 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України “Про автомобільний транспорт”.
6. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України “Про затвердження Порядку перевірки технічного стану транспортних засобів автомобільними перевізниками”, від 05.08.2008 № 974, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 1 вересня 2008 р. за № 794/15485 ✓